

GAZETA LWOWSKA

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. SĘDZACKIEGO 6. I-sze p.
Redaktor naczelny przyjmuje codziennie
od godziny 11—12.
Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte
wolne od opłaty.

Telefony:
REDAKCJI
21—18
ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-ciej POPO-
LUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĄTECZNYCH

REDAKTOR NACZELNY I ODPOWIEDZIALNY
Dr. MARCELI SZAROTA.

CENA
NUMERU

20 gr.

PRENUMERATA:
Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do do-
mu 4-80 — z dostawą 5-30. — Zamiejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 5-30 —
Zagranicą 7- — P. K. O. Nr. 141.690

Właściwy moment.

Kryzys finansowy Niemiec jest nie-
tylko próbą ich własnej wytrzyma-
łości gospodarczej, jest on też próbą
przezorności politycznej reszty cywil-
izowanego świata. Ententa wygrała
w swoim czasie wojnę ale przegrała
pokój. To znaczy, zawarłszy go wsku-
tek nalegań angielskich i amerykań-
skich przedwcześnie, zmarnowała po-
niekąd bezgraniczne ofiary złożone na
polach walk krwawych i nie wycią-
gnęła z nich należytego pożytku.

Duch pruski pozostał tem, czem
był — trucizną i niebezpieczeństwem
Europy. Możliwości zanieczyszczenia
atmosfery współżycia i współpracy
narodów nie zostały mu odjęte. Śród
nastrojonych pokojowo ludów graso-
wał w dalszym ciągu niebezpieczny
drapieżnik, marzący o odwecie, o re-
wizji traktatu wersalskiego, to jest o
nowych podbojach, zdobyczach i ra-
bunkach. Drapieżnik ten znalazł dla
siebie protektora w kapitalizmie —
w tych miliardach, co szukały jaknaj-
lepszej lokaty i jak najwięcej opro-
centowania. Jedno i drugie wiodło ich
do Niemiec, aż te ostatnie spęczyły
od amerykańskich dolarów, marnują-
cych do reszty dzieła wielkiego my-
śliciela, prezydenta Wilsona, któremu
zatruto koniec życia.

To, co bohaterstwo żołnierzy za-
chwiała i unieszkodliwiło na krótko,
szukający dla siebie żeru finansisci
przywrócili do życia. Wciągu lat kil-
kunastu w oczach naszych odbywała
się konsekwentna restauracja Niemiec
przedwojennych z ich wszystkimi
aspiracjami, godzącymi w powszechne
interesy ludzkości. Nie było już „kai-
sera“ ale spuścizna po nim trwała.
Żołdak pruski oparty o międzynaro-
dowe kredyty gotował się do nowych
zbrodni. I ci, którzy handlują wszyst-
kiem a więc i krwią ludów i ich by-
tem, z tym stanem rzeczy godzili się
z łatwością. Nowa, w piersiach nie-
mieckich hodowana, burza mogła się
stać wszak znowu doskonałą okazją
do dostaw wojennych, a na tych Ame-
ryka zrobiła majątek.

Stąd próżne było wszelkie reflek-
towanie handlarzy i bankierów, sta-
wiających z całą świadomością na
Niemcy. Żądania, by pożyczone niby
to na cele gospodarcze miliardy znaj-
dowały racjonalny użytek — były
teoretyczne. Od Rapallo cały świat
kapitalistyczny nie powinien być mieć
już chyba co do Niemców złudzeń,
a jednak udawał, że je ma, że wierzy
w dobre intencje i najlepsze zamiary
obecnego Reichu, nie mającego nic
wspólnego jakoby z dawnym Cesar-
stwem.

Trzeba przyznać, że Niemcy same
przez się nie uciekały się do obłudy.
Jedną ręką brały cudzoziemskie pi-
eniądze, a drugą — zbroiły się i knuły
spiski z Sowietami. Nowa furja nie-
miecka nazywała się teraz „rewizjoniz-
mem“. Była to jednak dawna zachlan-
ność Fryderyków, Bismarcka i Wil-
helmów. I znikczemniała „Demokra-
cja“ po obu stronach oceanu akcepto-
wała to w cichości. W Niemczech wi-
dziano tylko „poważnego klienta“
i robiono mu wszelkie możliwe awan-
se. Że „klient“ ów był czającym się do
skoku raubritterem, zdawało się nie

widzieć. Chodziło o to tylko, by mógł
płacić procenty. Krótkowzroczność
chciwości jest zawsze ta sama.

Lecz te same są też jej skutki.
Pieniądze, płynące do Niemiec, były
poniekąd skazane na zagładę... Tak
jak ongi pieniądze pożyczane rozkła-
dającej się już carskiej Rosji. Żadny
zysków kapitał nie widzi zwykle dalej
końca swojego nosa. Doczekał się też
znów zawodu. Jeszcze mogły pole-
głych w wielkiej wojnie na dobre
trawą nie porosły, jeszcze nie spró-
chniały ich kości — gdy judaszowe
srebrniki wszechświatowych kombi-
natorów i lichwiarzy doznały rychłej
klęski tam, gdzie spodziewały się ol-
brzymich zysków. Niemcy stały się
prawie niewypłacalne. I nie mogło być
inaczej. Bowiem jedna część ich
wprawdzie uczciwie pracowała, ale
druga o tem marzyła tylko, jak prze-
kuć lemieszem znów na broń zabójczą,
a niewinne pozornie fabryki zamienić
na wytwórnie gazów trujących, obli-
czonych na zgładzenie nowych ludz-
kich milionów. Praca niemiecka, ta
praca niewątpliwie wartości, była
znów tylko wyrobnikiem, zaprzęgnię-

tym już to w jarzmo gotującego się
do nowych walk krzyżactwa, już to
zaprzędanym o własnych tylko zy-
skach myślącym koncernom i ban-
kom. Przed nimi się też gięła uczci-
wsza myśl polityczna, sterocyzowana
przez prawdziwą zbiorową duszę
pruską.

A handel nie szedł... Mimo ślubów
z bolszewikami, mimo taniego kredy-
tu, mimo szukania dlań co raz no-
wych dróg. Bowiem kupcowi przewo-
dził szowinista a na dnie nurtował
„zaprzyjaźniony“ komunizm. Jakiś
czas ratowało pozornie sytuację
„gründerstwo“ ale i ono nie mogło
trwać wiecznie. Pancerniki, Reichs-
wehra, tajne wydatki wojenne i pro-
paganda kosztowały zbyt wiele. Nie
do twórczości gotowali się Niemcy
ale do jednej jeszcze zbrodni. Aż stru-
na pękła...

I nagle wszystko się stało jasne.
Nawet kapitał, ludzkim uczuciom
obcy, pojął, iż ma przed sobą niebez-
piecznego szkodnika, nie społeczeń-
stwo, z którym można współdziałać
bez obawy. Hittlerowcy, stahlhelmy
i spjusze z Moskwą otworzyły oczy

całego świata. Banki zlekły się... o los
swych pieniędzy, o ile wszystko bę-
dzie jak dotychczas. Za kulisami po-
życzkowych przetargów rozegrać się
musiała tak czy owak walka z wyzy-
wającym nastawieniem polityki nie-
mieckiej. Walki tej szczegóły od ócz
niepowołanych są ukryte. Ale sens jej
mógł być tylko jeden: Niemcom
obecnym ani grosza, chyba Niemcom,
któreby weszły na całkiem inną dro-
gę. Niemcy nie chcą pograć się w
przepaść, z której już nie ma ratunku,
będą chyba musiały to właśnie obie-
cać. Ale czy obietnica ta cokolwiek
będzie warta? Czy Niemcy mogą się
odmienić?... W tym względzie muszą
być uzyskane jaknajdalej idące gwa-
rancje i to wprzód, zanim się poda rękę
bankrutującym „rewizjonistom“ i
wrogom powszechnego pokoju. Dy-
plomacja europejska i przezorność
Zachodu zdaje w tej chwili egzamin
ostateczny. Gdyby bowiem i obecna
okazja okiełznania upragnień pruskich
została zmarnowana, a kapitalizm,
zwabiony raz jeszcze nadzieją zysków,
wyłamał się z pod wskazań rozważki
politycznej i istotnego interesu naro-
dów, przyszedłby prędzej - później
jeszcze jedna rzeź straszliwa. A ta
wstrząsnęłaby już całym światem do
podstaw.

Z ostatniej chwili.

Przed konferencją londyńską.

Paryż, 20 lipca. (PAT.) Wedle wia-
domości, które obiegają późno w nocy
w kołach politycznych w toku wczor-
ajszej popołudniowej konferencji
francusko-niemieckiej zaznaczyły się
głęboko różnice w zapatrywaniach de-
legatów francuskich i niemieckich.
Różnice te, których pewne odgłosy
przedostały się na zewnątrz, zostały
natychmiast podane do wiadomości pu-
blicznej przez niektóre agencje tele-
graficzne. Rozpowszechnienie wiado-
mości o zerwaniu rokowań wywołało

ze strony uczestników konferencji no-
wy wysiłek w kierunku ustalenia od-
powiedniego brzmienia oficjalnego ko-
munikatu. Dopiero późno w nocy La-
val i Brüning już po ogłoszeniu pierw-
szego komunikatu, tekst którego za-
projektowano przed rozejściem się na
obiad, przyjęli ostatecznie po skończo-
nym obiedzie u Brianda tekst nowej
deklaracji, którą stwierdza koniecz-
ność dalszej współpracy między obu
rządami. (Treść deklaracji podajemy
na str. 3).

Powrót Hendersona.

Londyn, 20 lipca. (PAT.) Hender-
son powrócił do Londynu w niedzielę
o godzinie 11 wieczór wraz ze Stim-
sonem. Henderson oświadczył, że jest
bardzo zadowolony z odwiedzin Brü-
ninga i Curtiusa w Paryżu, ze wzglę-
du na ogromne znaczenie porozumie-
nia francusko-niemieckiego dla Euro-
py, a nawet dla całego świata. Zbli-
żenie to poza spotkaniem i rozmowami,
które miały miejsce w Paryżu, jest
bardzo ważnym krokiem przygo-
towanym dla konferencji londyńskiej.
Henderson oświadczył, że chwilowo
nie więcej powiedzieć nie może, albo-
wiem musi natychmiast udać się do

premiera dla złożenia mimo późnej
godziny sprawozdania.

Minister spraw zagranicznych wraz
z Mac Donaldem odjechali na Dow-
ning Street gdzie oczekiwał ich Snow-
den. Narady trzech ministrów prze-
ciągnęły się do późnej godziny w no-
cy. Na godzinę 10.30 rano wyznaczo-
no posiedzenie gabinetu.

Delegacji amerykańscy wraz z Gib-
sonem odjechali do hotelu, gdzie rów-
nież odbyły się nocne obrady. Reszta
delegacji francuskiej, belgijskiej, nie-
mieckiej i włoskiej przybędzie dziś o
godzinie 5 popołudniu.

Głosy prasy francuskiej.

Paryż, 20 lipca. (PAT.) Prasa dzi-
siejsza na ogół wyraża opinię, że o-
statnie rozmowy paryskie, jeżeli na-
wet nie przyniosły pozytywnych re-
zultatów, do których dąży strona
francuska, to jednak bądź co bądź
posiadają wielkie znaczenie psycholo-
giczne i stanowią niejako odpowiednie

przygotowania do konferencji lon-
dyńskiej, gdzie — jak spodziewa się
prasa francuska — wydadzą owoce.
Dzienniki wyrażają tylko ubolewanie,
że Brüning, którego dobrej woli zresz-
tą nie kwestjonują, nie dał odpowied-
nich zapewnień, które niewątpliwie
mogłyby ułatwić rokowania finanso-

we. Dalej prasa podkreśla, że premier
Laval jest stanowczo zdecydowany
dyskutować w Londynie wyłącznie
zagadnienia finansowe. Organa wszyst-
kich odcieni politycznych są zdania,
że stan zaniepokojenia kół finanso-
wych może być zatamowany nie ina-
czej, jak tylko za pomocą udzielenia
odpowiednich zobowiązań, iż stan te-
rytorjalny i polityczny zostanie u-
trzymany.

„Echo de Paris“ mówiąc o pożycz-
ce dla Niemiec, pisze: Jeden tylko
rząd francuski jest skłonny zagwaran-
tować pożyczkę i udzielić kredytu.
„Excelsior“ zaznacza: Skoro rząd Rze-
szy nie dał dotychczas gwarancji, to
i rząd francuski nie dał dotychczas
swejej zgody na jakiegokolwiek awanse dla
Niemiec. Strażnik klucza od kasy
skarbu francuskiego parokrotnie o-
świadczył, że jest gotów zacerpnąć z
tej kasy na rzecz Niemiec, o ile te
ostatnie zdecydują się nawrócić z dro-
gi awanturnictwa politycznego oraz
udzielić namacalnych dowodów i r-
kojmi sumiennego wypełniania zobo-
wiązań dawnych, obecnych i przy-
szłych.

Dalsza likwidacja urzędów konsularnych.

W dalszym ciągu wykonania za-
rządzeń oszczędnościowych Rządu,
zostaje z dniem 1-ym sierpnia r. b.
zlikwidowany polski konsulat gene-
ralny w Kapsztadzie (Afryka), a z dniem
1-ym września r. b. konsulat polski w
Tabrysie (Persja).

Agendy konsulatu polskiego w Ta-
brysie przejmie poselstwo polskie w
Teheranie.

Kraj w gorączce.

Kryzys ekonomiczny w Niemczech. — Od nędzy do zbytku — od zbytku do nędzy. — Zbyt szybkie tempo. — Amerykanizm. — „Kolosalność“. — Niemcy w charakterze pacjenta. — Czy chory opamięta się.

(Korespondencje własna „Gazety Lwowskiej“).

Berlin, w lipcu 1931.

Historja spieszy się obecnie. Na niedługiej przestrzeni lat mnoży szeregi niezwykle, wstrząsających wypadków. Przykład Niemiec jest w tej materji bardzo znamieny.

Kłęska wojenna, rozruchy, nędza, inflacja — i niemal natychmiast potem olbrzymi wzrost produkcji — i konsumpcji, wzrost aspiracji politycznych, zdawałoby się, że bliski powrót do dawnej przedwojennej potęgi. Aż oto znów groźne trzęsienie ziemi — finansowe, poprzedzone powtarzającymi się od dłuższego czasu głuchymi grzmotami, coraz to głośniejszemi, na które zrazu nie zwracano uwagi.

I oto sprawa ratunku przed bankructwem Niemiec, tak zdawało się potężnych, stała się zagadnieniem międzynarodowym. Koalicja dawnych przeciwników wojennych Reichu staje się komitetem ratunkowym.

Jest rzeczą pewną, że akcja ratunkowa nie wzmacnia ani finansowej, ani politycznej pozycji ratowanego. Zobaczymy, w jakiej mierze stanie się to obecnie. Niewątpliwie Niemcy, do tąd bardzo ofensywne i agresywne, znalazły się dziś w momencie politycznej defensywy, bardzo przykryj i trudnej.

Niemcy powojenne w zbyt szybkim tempie uwalniały się od następstw klęski. Rosły zbyt szybko — pod każdym względem. Zbyt bezwzględnie wierzyły w swoje siły. Wystarczy rozejrzeć się po Berlinie i po innych większych miastach niemieckich, aby zdać sobie sprawę z charakteru tego kardynalnego błędu.

Olbrzymie przedmieścia, olbrzymie osiedla, olbrzymie fabryki, magazyny, lokale — oto co powstało, co rozszerzyło się w latach powojennych. Psychoza potęgi, psychoza używania — a w pewnych, niestety, zbyt licznych kołach i psychoza zemsty nadały piętno życiu duchowemu i materialnemu Niemiec. Kocioł prawie że pękający od nadmiaru wewnętrznej prężności.

Francja zdawała się krajem pełnym ciszy, pożądającym spokoju w porównaniu z gorączkowym ruchem inwestycji, organizacji, parad i manifestacji, który ogarnął Niemcy po wojnie. Drugie Stany Zjednoczone — w Europie środkowej; nowy Nowy Jork — nad brzegami Sprewy. — oto marzenie Niemców, do którego realizacji wzięto się w sposób gorączkowy.

Lokale, jakich niema w Paryżu (o ile chodzi o wielkość), stopa życiowa równa krajom najbogatszym, ustawodawstwo społeczne rozwinięte, jak nigdzie na świecie, wydatki na małą Reichswehrę równe tym, które łoży się na wielkie armje, olbrzymie organizacje wojskowe, przerastające impetem największe tego rodzaju twory, powołane do życia przez faszyzm włoski, a wreszcie tempo restytuowania swego mocarstwowego stanowiska, wobec którego odbudowa potęgi Francji po roku 1870 wydaje się złotym pochodem.

Jasny duch łańciski Francji zarzuca Niemcom, potomkom Germanów, mieszkających ongi w głębi olbrzymich lasów, brak miary, fantastyczność, mistykę, dążenie do „kolosalności“. Można powiedzieć, że Niemcy stały się krajem, opanowanym przez gorączkę. A początek jej datuje się od lat 1860—1870, okresu wielkich przewag orężnych, założenia Reichu, początku marzeń o hegemonji światowej, których nie przerwała się mimo przegranej wojny.

Ta olbrzymia akcja wywołała reakcję — zewnętrzną i wewnętrzną.

Potężny Reich znajduje się dziś w położeniu chorego niebezpiecznie pacjenta, nad którego łóżem zbiera się międzynarodowe konsyljum. Ale chory nie chce dotąd przyznać się do popełnionych win, nie godzi się na zmianę trybu życia, próbuje odrzucić recepty. Wstrzymanie wypłat wewnątrz kraju, eliminowanie marki z obiegu międzynarodowego — oto co spotyka kraj, który zaciągał miljarde pożyczek i udzielał pożyczek, idących w

trybu życia, próbuje odrzucić recepty. Wstrzymanie wypłat wewnątrz kraju, eliminowanie marki z obiegu międzynarodowego — oto co spotyka kraj, który zaciągał miljarde pożyczek i udzielał pożyczek, idących w

setki milionów — choćby Rosji.

I nie od rzeczy będzie zwrócić uwagę na gwałtowne zaostrenie się tonu Francji wobec Niemiec, na fakt, że w rokowaniach nie miękki, ustępliwy Briand, lecz młody i energiczny Laval — odgrywa główną rolę — i że podobne tony odzywają się w Anglii i w Ameryce.

Rozwój Niemiec — a w znacznej mierze Europy i świata, zależy od tego, aby chory pacjent powrócił do przytomności, aby przepędził tumaniających go znachorów, w rodzaju Hittlera i Hugenberga i aby dał wreszcie przystęp duchowi rozwagi, harmonji, międzynarodowego współdziałania i solidarności.

I. R.

Przebieg rozmów paryskich między ministrami francuskimi i niemieckimi.

Paryż, 19 lipca. (PAT). W sobotę o godz. 14 przybyli do Paryża ministrowie niemieccy, kanclerz Brüning i minister spr. zagr. Rzeszy Curtius. Oczekujące ministrów niemieckich na dworcu tłumy publiczności, witały ich zarówno wiwatami, jak gwizdaniem. Publiczność przerwała kordon policji, żadnych jednak incydentów nie było i nikogo też nie aresztowano. Ministrowie niemieccy prosto z dworca udali się do ambasady niemieckiej, następnie złożyli bilety wizytowe w pałacu prezydenta republiki. Z kolei kanclerz Brüning złożył wizytę premierowi Lavalowi, z którym odbył półtoragodzinną rozmowę sam na sam. Rozmowa toczyła się w języku francuskim. Rozmowa Brüninga z Briandem trwała 10 minut. O godz. 17 rozpoczęła się przewidziana konfe-

rencja między ministrami francuskimi a niemieckimi.

Paryż, 19 lipca. (PAT). W czasie dzisiejszych rannych rozmów między przedstawicielami zainteresowanych rządów, ze strony francuskiej zgłoszono konkretne propozycje pomocy finansowej Niemcom, którą opinja francuska pragnie widzieć jedynie wzajemnie za gwarancje moralne i techniczne. Jeżeli porozumienie francusko - niemieckie dojdzie do skutku, konferencja londyńska pozostanie przede wszystkim opracowanie środków technicznych. Kanclerz Brüning oświadczył na zapytanie, iż niepowodzenie narad finansowych w Londynie może pociągnąć dla kierujących osobistości Rzeszy niemieckiej następstwa polityczne.

pi zakończenie redakcji wspólnego oświadczenia o stosunkach francusko-niemieckich.

Paryż, 19 lipca. (PAT). Minister Briand wydał dziś wieczorem w ministerstwie spraw zagranicznych wielki obiad dla uczestników konferencji międzynarodowej. Na obiedzie obecny był amb. Chłapowski i Minister Mühlstein, radca ambasady polskiej.

Paryż, 19 lipca. (PAT). Henderson, Stimson i Mellon wyjechali o godzinie 16-tej do Londynu.

Londyn, 20 lipca. (PAT). Henderson, Stimson i Mellon przybyli do Londynu o godzinie 23ciej.

Rozstrzelanie szpiega.

Warszawa, 19 lipca. (PAT). Dnia 18 bm. rozstrzelany został w Warszawie były major dyplomowany Piotr Demkowski, na podstawie prawomocnego wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego Nr. 1 jako sądu doroząnego. Wyrok ogłoszony został dnia 18 bm. o godz. 17. Na mocy wyroku były major skazany został za zdradę Państwa na karę pozbawienia praw, wydalenie z wojska i karę śmierci. Pan Prezydent Rzplitej z prawa łaski nie skorzystał. Były major Demkowski aresztowany został dnia 11 bm. o godzinie 20 przy zbiegu ulic Nowowiejskiej i Polnej w Warszawie, w chwili, gdy wręczał tajne dokumenty wojskowe przedstawicielowi obcego państwa.

Paszporty dla wycieczek zbiorowych.

Warszawa, 19 lipca. (PAT). Ze względu na konieczność ograniczenia wyjazdów zagranicznych za paszportami ulgowymi, jak również przeciwdziałania przedostawaniu się zagranicę za paszportami ulgowymi pod pretekstem udziału w wycieczkach osób, których stan materialny pozwala na uiszczenie normalnych opłat paszportowych, Ministerstwo Skarbu komunikuje, że w przyszłości paszporty ulgowe dla zbiorowych wycieczek nie będą przyznawane. Towarzystwa i stowarzyszenia, zajmujące się organizacją wycieczek zagranicę, winne zatem w kalkulacji uczestnictwa w wycieczkach zagranicę uwzględnić również koszt paszportów normalnych.

Bernard Shaw jedzie do Moskwy.

Warszawa, 20 lipca. (PAT). Dziś rano przejeżdża przez Warszawę Bernard Shaw, udający się do Moskwy na zaproszenie rządu sowieckiego. „Express Poranny“ podaje, że Shaw zatrzyma się w Warszawie kilka godzin poczem uda się w dalszą drogę.

Oficjalny komunikat francuski.

Paryż, 19 lipca. (PAT). Rozmowy między przedstawicielami wielkich mocarstw zakończyły się dziś o godz. 12.40. Ogłoszony po tych rozmowach komunikat brzmi jak następuje:

Premjer Laval podziękował uczestnikom narad, którzy odpowiedzieli na jego apel, by wspólnie określić warunki konferencji londyńskiej, przedstawił przebieg rozmów z ministrami Hendersonem i Stimsonem, oraz spotkań ministrów niemieckich i francuskich, wreszcie przypomniał główne linje sugestji francuskich.

Kanclerz Brüning przedstawił sytuację w Niemczech i poruszył požądane międzynarodowe środki zaradcze.

Komentarz niemiecki.

Berlin, 19 lipca. (PAT). Oficjalny komunikat francuski, o dzisiejszej międzynarodowej konferencji mocarstw w Paryżu, biuro Conti komentuje w sposób następujący: Formuła porozumienia, zawarta w komunikacie głosi, że konferencja londyńska ograniczoną być ma ściśle do badania kryzysu finansowego i gospodarczego Niemiec. Życzenie premiera Laval, aby dzisiejsze rozmowy popołudniowe między ministrami niemieckimi i francuskimi ułatwiły sukces konferencji londyńskiej, wskazuje wyraźnie, że strona polityczna rozmów zarezerwowana została wyłącznie dla konferencji paryskiej. Tęsamem Francja przeforsowała swe stanowisko, nie dopuszczając, aby w Londynie doszło do wielkiej debaty politycznej, w czasie której Ameryka mogłaby ewentualnie wysunąć kwestję rozbrojenia.

Berlińskie koła polityczne stwierdzają, że stanowisko Niemiec nie może nic zarzucić tego rodzaju trybowi rokowań. Zrozumiałe jest, że należy

Wszyscy ministrowie wyrazili radość z powodu udziału w tak ważnej wstępnej rozmowie i zapewnili, że rządy ich zbadają skrupulatnie i z sympatją możliwość pomocy dla Niemiec. Wyrazili nadto zadowolenie i nadzieję, jaką napawa ich obecność w Paryżu niemieckich ministrów i ich rozmowy z ministrami francuskimi. Na prośbę Laval określono jednoznacznie, że konferencja londyńska zajmować się będzie ściśle tylko przesileniem finansowym i ekonomicznym Niemiec.

W zakończeniu narad, premier Laval wyraził życzenie by popołudniowe dzisiejsze rozmowy ułatwiły powodzenie konferencji londyńskiej.

w Paryżu zlikwidować trudności polityczne, które mogłyby tamować bieg narad londyńskich. Wspomniane koła niemieckie przywiązują decydujące znaczenie do tego, aby Francja wysunęła dziś postulaty polityczne, dotychczas bowiem, jak wiadomo, ministrowie francuscy nie wystąpili jeszcze z określonymi żądaniem tego rodzaju. W rozmowach dotychczasowych ograniczono się zaledwie do wytyczenia frontów. Szczegóły omawiane będą dopiero dziś popołudniu. Oczywiście, że przytem wyłonić się muszą trudności. Mimo, że ze wszystkich informacji z Paryża przebija optymizm, Francja zdaje się uświadamiać sobie coraz wyraźniej, że nie miało by sensu wysuwanie takich żądań, których gabinet Brüninga nie mógłby przyjąć ze względów wewnętrzno-politycznych.

Paryż, 19 lipca. (PAT). Rozmowy francuskie - niemieckie zawieszono o godz. 19.30. Wznowione będą po obiedzie, wydanym dla obu delegacji na Quai d'Orsay, poczem nastą-

Efekt końcowy konferencji.

Skończyło się na złożeniu deklaracji „na rzecz stopniowego rozwoju współpracy francusko-niemieckiej“.

Paryż, 20 lipca. (PAT.) Jak podaje agencja Havasa, wczorajsze popołudniowe spotkanie ministrów francuskich i niemieckich nie było decydujące, jednakowoż zreagowano projekt wspólnej deklaracji, podkreślającej wolę obu rządów stworzenia między nimi warunków, niezbędnych dla skutecznej współpracy, ponieważ Francja skłonna jest zbadać w czasie późniejszym warunki urzeczywistnienia operacji kredytowej na rzecz Niemiec w ramach międzynarodowych. Co do zagadnień finansowych, to rozstrzygnąć je ma w całości konferencja londyńska. Kwestja wysuniętych przez Francję gwarancji nie była jeszcze omawiana. Premier Laval nalegać będzie w Londynie na osiągnięcie tych gwarancji, od których uzależnienia całkowicie wszelką pomoc finansową. Nie należy wyprowadzać wniosków, że rozmowy wczorajsze były daremne, gdyż doprowadziły one do lojalnego i całkowitego wyjaśnienia pogłosek, a szefowie obu rządów uznali, iż odbudowa Niemiec i Europy winna rozwijać się w atmosferze powszechnego zaufania przy stałej współpracy rządów, oraz z uczuciem solidarności, wykluczającej wszelką chwiejność polityczną.

Wszelako, ponieważ kanclerz Brüning nie uważał za wskazane przyjąć ścisłych zobowiązań w rodzaju 10-letniego moratorium politycznego, obustronnie ograniczono się do złożenia zasadniczej deklaracji na rzecz stopniowego rozwoju współpracy francusko-niemieckiej.

Berlin, 20 lipca. (PAT.) Biuro Wolffa ogłasza wyjaśnienia, udzielone przez ministra Curtiusa wczoraj wieczorem przedstawicielom prasy zagranicznej i niemieckiej. Ministrom niemieckim — oświadczył Curtius — zależało przedewszystkiem na tem, aby jeszcze przed konferencją londyńską w otwartej i przyjaznej rozmowie porozumieć się z oficjalnymi przedstawicielami Francji na temat wszystkich zagadnień, dotyczących obu narodów, współpracy europejskiej oraz pokoju światowego. Poza to ważne znaczenie posiadało porozumienie się co do zarządzeń, zmierzających do zlikwidowania

krzysu niemieckiego. Onegdajszsze i wczorajsze rozmowy niemiecko-francuskie zmierzały do stworzenia wspólnej platformy dla powyższych spraw. Wspominając o komunikacie oficjalnym, wydanym po wczorajszej ogólnej konferencji ministrów, Curtius wskazał z naciskiem, że w czasie obrad ze wszystkich stron wyrażono życzenie podjęcia wszelkich możliwych kroków w celu zlikwidowania krzysu niemieckiego i ogólnieuropejskiego i wszystkie narody zainteresowane muszą wyżyć siły, celem przewyciężenia tego krzysu. Wczorajsze rozmowy poranne nie doprowadziły jednak

„Bez goryczy w sercu — z uczuciem żalu“.

Paryż, 20 lipca. (PAT.) Po zakończeniu obrad z delegacją niemiecką wydany został przez Prezydium Rady ministrów następujący komunikat:

Ostatnia rozmowa, która miała miejsce między premierem Lavalem i kanclerzem Brüningiem po obiedzie, wydanym w ministerstwie spraw zagr. na cześć uczestników konferencji, pozwoliła im dojść do ostatecznego porozumienia co do tekstu wspólnego

do uzgodnienia szczegółowych zarządzeń, mających być przedmiotem obrad konferencji londyńskiej. Kwestie te były omawiane tylko w zarysach ogólnych. Decydujące narady nad praktycznymi zarządzeniami postponedo odroczyć do konferencji londyńskiej. Ważnem — oświadczył minister — wydaje mi się przekonanie, któremu ze wszystkich stron dano wczoraj wyraz, że współpraca niemiecko-francuska posiada znaczenie decydujące nie tylko dla stosunków między Niemcami a Francją, lecz również dla Europy i całego świata.

oświadczenia, stwierdzającego ich wolę ustalenia skutecznej współpracy w dziedzinie politycznej i gospodarczej. Decydująca ta rozmowa dała kanclerzowi Brüningowi sposobność wypowiedzenia wyrazów następujących, które znalazły oddźwięk u jego rozmówcy:

„Tragedją zaiste w stosunkach francusko-niemieckich — oświadczył z głębokim przekonaniem kanc-

Eskadra samolotów francuskich

przybyła wczoraj do Warszawy.

Warszawa, 19 lipca. (PAT.) W dniu dzisiejszym o godz. 19 wylądowały na lotnisku cyw. na Mokotowie 3 samoloty eskadry francuskiej, odbywającej lot dookoła Europy. Na samolotach tych przylecieli następujący lotnicy: gen. de Goys, Costes, mjr. Giriez, mjr. Rignot, kap. Arrachard i sierż. Vernon. Lotników powitali przedstawiciele misji wojsk. franc., z gen. Denain na czele, ambasady franc. z radcą Bressé, szef depart. aeronautyki Min. Spr. Wojsk. płk. Rayski, zastępca jego płk. Karpiski, szef Wydz. lotnictwa cyw. Ministerstwa Komunikacji płk. Filipowicz, dyr. „Lotu“ mjr. Makowski i in. O godz. 20.30 wylądowały 2 samoloty w obsadzie mjr. Pelletier d'Oisy, kpt. Schall, adjutant Moron i mechanik Chéradam. 6 sa-

molot wskutek defektu motoru musiał wylądować pod Rygą. Cała eskadra wystartowała o godz. 14 z Kowna, kierując się przez Lidę do Warszawy. 2 samoloty, które wylądowały o 20.30 zmuszone były do wylądowania w Lidzie z powodu małych defektów w motorach.

Warszawa, 20 lipca. (PAT.) Lotnicy francuscy, którzy wylądowali wczoraj wieczorem na lotnisku Mokotowskim wystartują z Warszawy przez Lwów, Białogród, Bukareszt, Sofję, Konstantynopol i Angorę do Aten. Jak podaje „Gazeta Polska“ lot ma na celu propagandę najnowszego typu płatowca obserwacyjnego „Breguet XXVII“.

Rzeczy na serja i ploteczki paryskie.

(Frekwencja na Wystawie Kolonialnej w Paryżu. — Pożar Pawilonu holenderskiego dziełem komunistów. — Nowy Pałac Gaumont. — 376 franków p. Cecylji Sorel. — Wesola historia kamienicy magistrackiej w Paryżu. — 3.000 franków za trzy pluskwy. — Rozkwit uczuć rodzinnych czyli, jak dwóch ojców przyznało się do syna po jego śmierci. — Jak Opatrzność ukarała dwużonca. — Fige bożka Amora, albo gwarancja dziewictwa w kontrakcie oraz przygoda moralna rozwódki).

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“).

Francja przeżywa miodowe miesiące z swemi kolonjami. Wystawa cieszy się ogromnym, zasłużonym zresztą sukcesem. Frekwencja wyniosła w pierwszych dwóch miesiącach 7 i pół miliona osób, przeciętnie do 100.000 dziennie i 200 do 350.000 w soboty i święta. Publiczność z najskromniejszych nawet sfer społecznych zwiędza ją tłumnie, nie mówiąc już o gromadach przybyszów z prowincji i cudzoziemców.

Jedynym, jak dotąd, cieniem żalobnym był pożar Pawilonu niderlandzkiego. Wspaniała ten gmach, synteza architektury tubylczej z wyspy Bali, zawierał prawdziwe skarby w rzeźbie, tkaninach starożytnych i wyrobach archipelagu małajskiego. Straty są niepowetowane. Prasa przemilczała przyczyny tego nieszczęścia. W rzeczywistości zaś wiemy dziś, że pożar ten był dziełem komunistów. Badania komisji ekspertów stwierdziły, że krótkiego spięcia nie było. Olbrzymi pawilon po

wybuchu piekielnej maszyny zapłonął od razu w kilku miejscach, tak samo, jak prześliczny domek Bataków z Sumatry w pobliżu. Cudem ocalał sąsiedni Dom Tańców z Bali, w którego podmurówkach znaleziono również kilka puszek z benzyną. Złoczyńcy widocznie nie zdążyli dokończyć tu swej niecznej roboty. Trzeba przyznać, że komisarjat holenderski złożył dowody pewnej lekkomyślności, ponieważ zlekceważył anonimowe listy zapowiadające spalanie gmachu i nie przedsięwziął żadnych środków ostrożności. Z godną podziwu energią Niderlandy zabrały się do odbudowania swego pawilonu. Barbarzyński ten zamach komunistów na skarby kulturalne przeszłości winien być napiętnowany z najwyższym oburzeniem.

Firma Gaumont przebudowała z gruntu swój Pałac na bulwarze Clichy. Jest to obecnie największy budynek filmowy na świecie. Mieści 6.000 wi-

dzów i urządzony jest w surowych i monumentalnych liniach z zastosowaniem udogodnień najnowszych, które pozwalają dzięki idealnej akustyce słyszeć doskonale i widzieć z najdalszych nawet miejsc.

Narodowy Teatr Francuski powszechnie znany, jako „Comédie Française“ rządzi się dotychczas ustawą przeszło stuletnią, która zapewnia mu przywilej rekrutowania artystów w najkorzystniejszych monopolowych warunkach. Zerwanie kontraktu grozi dotkliwymi karami pieniężnymi i zakazem występowania na scenach paryskich. Wynagrodzenie natomiast jest nader skromne i dla gwiazd nawet nie przekracza przeciętnie 3.000 fr. miesięcznie. Doświadczyła tego na sobie słynna aktorka Cecylja Sorel. W ciągu zeszłego roku zbiory z wieczorów, na których występowała osiągnęły przeszło 2 miliony franków. Tytułem dodatku do jej gaży przyniosło to artystce aż... 376 fr...! Szczęściem, że ta nieśmiertelna „piękność“ ma inne jeszcze źródła dochodu...

Kryzys ekonomiczny rozpętany na świecie posiada jednak i dobre strony. Przynajmniej we Francji. Zadał on cios kryzysowi mieszkaniowemu. Jeżeli niełatwo jeszcze o lokale jedno i dwupokojowe, wyczerpane ceny na mieszkania średnie i większe szybko zanikają. Będzie musiała je zniżyć i pa-

lerz Brüning — jest to, że nie możemy wypowiedzieć tego samego słowa w tej samej minucie“.

Podróż do Paryża ministrów niemieckich nie przyniosła oczywiście — jak należało zresztą tego się spodziewać — pomocy natychmiastowej dla Rzeszy niemieckiej, lecz niemieccy mężowie stanu rozumiejąc trudności z którymi walczyć muszą oba rządy, opuszczają Paryż bez goryczy w sercu, lecz z uczuciem żalu, które podzielają ich francuscy koledzy, że nie udało im się nic lepszego zdziałać, oraz z przeświadczeniem, że osiągnięto istotne odprężenie w stosunkach między obu krajami.

Paryż, 20 lipca. (PAT.) Powracając do Prezydium Rady ministrów po obiedzie w ministerstwie spraw zagranicznych premier Laval dał prasie komunikat następujący:

Niedawne orędzie kanclerza Rzeszy niemieckiej wyrażało życzenie wejścia w bezpośredni kontakt z rządem francuskim w celu wyszukania sposobów ustalenia współpracy nad polepszeniem stosunków między obu krajami. Szef rządu francuskiego odpowiedział natychmiast, że zapatruje się z całą życzliwością na możliwość spotkania z przedstawicielami rządu niemieckiego, uważając spotkanie to za będące najzupełniej na czasie. Wobec wypadków, które odbiły się w sposób ujemny na sytuacji gospodarczej i finansowej Niemiec i wywarły pośrednio wpływ niepożądany na sytuację ekonomiczną innych krajów, przedstawiciele obu rządów zebrałi się na narady w Paryżu w dniach 18 i 19 bm. Uznali oni zgodnie doniosłe znaczenie tego spotkania uważając, że powinno ono być zapoczątkowaniem nacechowanej wzajemnym zaufaniem współpracy. Kanclerz Brüning przedstawił wszechstronnie stan krzysu

Uznając powagę tego krzysu przedstawiciele Francji oświadczyli, że z zastrzeżeniem pewnych gwarancji natury finansowej i zarządzeń, zmierzających do wprowadzenia uspokojenia w atmosferę polityczną gotowi są przystąpić do dyskusowania możliwości ogólnej pomocy finansowej przy udziale innych mocarstw. Przedstawiciele obu rządów zaznaczyli swoją chęć wytworzenia w miarę możliwości warunków korzystnych dla ustalenia współpracy w dziedzinie politycznej i ekonomicznej, wyrażając jednocześnie gotowość połączenia swych usiłowań w tym celu, aby kredyt i zaufanie mogły być na nowo ustalone w atmosferze pełnej spokoju i bezpieczeństwa.

ryska municypalność, która wybudowała szereg kolosalnych domów czynszowych, każąc słono płacić za małe, celkowe prawie mieszkania. Sławetna ta gospodarka magistracka przypomniała mi historję, która przydarzyła się niedawno w Paryżu.

Z okazji drobnej sprawy u sędziego pokoju pokazało się, że Magistrat tutejszy wywłaszczył sporą kamienicę w Passy - Billancourt w r. 1920. Lokatorzy zależni od głównego lokatora otrzymali odszkodowanie. Poczem Magistrat zapomniiał (!) doszczętnie o swej nowej posiadłości. Tradycje mają twarde żywot we Francji. Główny lokator nie płacił odtąd za swe mieszkanie, ale ściał sumiennie komorne od sublokatorów — na własną korzyść! Trwa to od lat 11, i gdyby nie opór jakiegoś krnąbrnego sublokatora, trwałoby to zapewne do sądnego dnia. Ażeby tak sprawdzić w Polsce? Czy nie znalazłoby się i u nas bezpańskich darmowych lokali magistrackich?

Bywają wszakże bohaterowie obowiązku cywilnego i w naszych czasach. Gość pewnego hotelu nie mógł przez całą noc zmużyć oka z powodu ataków krwiożerczych bestyj, które się gnieźdzą w lokalach publicznych na całym bodaj świecie. Zamiast skłąć gospodarza i zmienić ewentualnie hotel, nasz Francuz przyłapał trzy pluskwy „na gorącym uczynku“, osadził je w szklance przykrytej gazą. A zrana za-

Po rozstrzelaniu szpiega.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“).

Warszawa, 19 lipca 1931.

Proces majora Demkowskiego, oskarżonego o szpiegostwo na rzecz jednego z ościennych państw, wzbudził w stolicy zrozumiałe zainteresowanie. Gmach więzienia wojskowego przy ul. Dzikiej, gdzie toczyła się rozprawa, stanowił przedmiot powszechnej ciekawości. Bezpośrednio koło niego nie wolno się jednak było gromadzić, gdyż silne patrole Żandarmerji Wojskowej z najeżonymi bagnietami oraz Policja Państwowa utrzymywały na zewnątrz gmachu wzorowy porządek, nie dopuszczając do żadnego skupienia się ludzi.

Ciekawie przedstawiała się osoba oskarżonego. Piotr Demkowski był człowiekiem stosunkowo młodym, liczył bowiem dopiero 36 lat życia. W czasie wojny służył w wojsku rosyjskim, w oddziałach kozackich, jako kornet. Przeszedłszy do wojska polskiego, ukończył szkołę Sztabu generalnego i uzyskał stopień majora dyplomowanego. Ostatnio pracował w Oddziale IV Sztabu Generalnego. Żonaty był z Rosjanką; miał dwie córki — Arjadnę i Zofję.

Miał jako oficer opinię człowieka energicznego, zdolnego i pracowitego. Cechowała go bezwzględność i surowość. W osobistym zetknięciu się mało sympatyczny; skryty aż do tajemniczości, z nikim się nie przyjaźnił i przed nikim nie zwierzał. Uprawiał kosztowny hazard na wyścigach, wydawał wielkie sumy na kobiety, co zwracało nawet uwagę jego otoczenia. Wszelkie w tym kierunku podejrzenia odwracał Demkowski twierdzeniem, że ma bogatego „kuzyna”, który udziela mu pożyczek względnie subsydjów. Dziś wyjawia się już tajemnica owego „kuzyna”. Po polsku mówił z silnym akcentem rosyjskim.

Tento człowiek dopiąwszy tak zaszczytne stanowiska w służbie wojskowej, zyskawszy sobie zaufanie kolegów i przełożonych, nadużył tego zaufania w sposób nikczemny i zbrodniczy; splamił honor Polaka, obywatela i mundur oficera; zaprzędał się obcym czynnikom na szkodę własnego Państwa i Narodu.

W swem zbrodniczym zaślepieniu zaszedł tak daleko, że zaniechał nawet

jakichkolwiek środków ostrożności przy uprawianiu swego szpiegowskiego procederu. Oto — jak krąży wersja, gdyż rozprawa odbywała się tajnie i oficjalnie żadne szczegóły nie są znane — funkcjonariusze policyjni, pełniący służbę koło gmachu jednego z obcych państw, zwrócili uwagę na oficera, który bez powodu nawiązywał z nimi rozmowę, pytał, czy poselstwo dobrze jest strzeżone, czy wywiadowcy śledzą cywilne osoby, które tam się udają. Jeden z policjantów zażądał przy jednej z takich sposobności od tajemniczego oficera legitymacji. Ten wylegitymował się legitymacją Oddziału II Sztabu. Nie zadowolono to jednak Policji i poczęła rzecz dalej badać. Wówczas to wyszło na jaw, że oficer o opisanym wyglądzie w Oddziale II nie pracuje a to

zaś dało asumpt do roztoczenia nad owym oficerem jak najściślejszej inwigilacji.

Wydała ona niespodziewane rezultaty. Jak mówią, przebywać miał on często w towarzystwie osób, pozostających w kontakcie z odnośnym poselstwem a nawet w towarzystwie funkcjonariuszów tego poselstwa. Wyjawilo się też, że oficerem tym jest Demkowski. W towarzystwie wymienionych osób jeździł w nieznanym miejscu samochodem, należącym do tegoż poselstwa. Organa Policji Państwowej i Żandarmerji Wojskowej wzięły się energicznie do rzeczy. Chodziło przede wszystkim o to, by zdobyć konkretne dowody jego działalności szpiegowskiej, gdyż dotychczas posiadano jedynie poszlaki.

Sposobność ku temu nadarzyła się

Znamiennie słowa Ojca św.

Rzym, 20 lipca. (PAT). W dniu wczorajszym z okazji dekretu beatyfikacyjnego Katarzyny Laboure, szarytki, Ojciec święty wygłosił przemówienie, w którym zaznaczył, że obecnie, bardziej niż kiedykolwiek świat odczuwa potrzebę cudów. Pierwszym cudem, o który należy się modlić, niechaj będzie ten, aby ślepi odzyskali wzrok, aby widzieli ci, którzy nie ro-

zumieją i nie czują. Ci właśnie nie powinni mówić o tem, czego nie znają. Niechcemy pochwał, lecz chcemy aby niepotępiano nas, nie znając. Przed udzieleniem błogosławieństwa papieskiego Ojciec św. powtórzył: Błagajmy opatrność o zaufanie, a osiągniemy to, by ci, którzy niechcą widzieć, odzyskali wzrok.

Wojna między Włochami a Jugosławią?

Prasa białogrodzka, zagrzebska i lublańska z dni ostatnich wyraża oburzenie w powodu artykułu zamieszczonego w wychodzącym w Zadarze dzienniku awangardy faszystowskiej „Littorio Dalmatico”; w artykule tym „Littorio Dalmatico” nawoływał do wojny z Jugosławją. Podobna manifestacja wojenna — w chwili, kiedy narody, tak ciężko doświadczone przez kryzys gospodarczy, starają się wszelkimi sposobami zagwarantować trwałą pokój i wytworzyć wzajemne zaufanie — stanowi dla pokoju europejskiego — zdaniem prasy jugosłowiańskiej — poważne niebezpieczeństwo.

„Vreme podkreśla ustęp artykułu „Littorio Dalmatico”, w którym autor pisze: „Chcemy wojny, wywołamy wojnę i zwyciężymy!” „Vreme” oświadcza, że „Lit. Dalm.” oddał bardzo złą usługę swemu krajowi, ponieważ ukazuje opinii europejskiej drugą, ukrytą twarz Italji.

„Politika” omawiając stanowisko prasy faszystowskiej, piętnuje fakt, że podobne prowokacyjne manifestacje pojawiają się w chwili, kiedy wszystkie ludy Europy łączą się w wysiłku mającym na celu konsolidację pokoju i ogólne zbliżenie narodów.

wolał komornika dla stwierdzenia faktu. Przez trzy dni musiał odżywiać szczególnie ten corpus delicti własną krwią, aż na audjencji sądu zażądał odszkodowania 3.000 franków od właściciela hotelu. Dlaczego — trzy? Bo tyle było pluskiew. A gdyby złapał ich więcej?... Czekamy z zapartym tchem na wyrok. Cóż za świetną broń może dać w ręce ofiar hodowli robactwa uprawianej na skórze klientów pod nazwą przemysłu hotelarskiego?...

Często się słyszy narzekania na rozluźnienie i upadek uczuć rodzinnych w dzisiejszej epoce. Dzieje ś. p. J. Lavigne'a posłuży tym oszczercom wymownym zaprzeczeniem. Sierota z ojca nieznanego, p. J. Lavigne zginął bezpotomnie w katastrofie automobilowej, w wieku lat 53. Zostawił po sobie prosperujący znakomicie zakład fryzjerski. I oto ruszony wyrzutami sumienia zgłasza się jego ojciec i po pół wieku „uznaje” syna. Nie mogąc przeboleć tej ciężkiej straty, gdyż spadek, wartości 150.000 franków, był naturalnie blahym detalem (!) wytoczył sprawę o śmierć Lavigne'a posiadaczowi fatalnego samochodu. Nie dość na tem. Bo na posiedzenie sądu stawil się drugi ojciec nieboszczyka, który go również „uznał” i zażądał na otarcie swych łez rodzicielskich — i spadku i odszkodowania!... Czyż nie rozczulający to widok ta potęga głosu krwi,

który odezwał się żywiołowo nawet po upływie lat 54?!

W wieku postępu i maszynizmu sama Opatrzność musi się posługiwać dla swych niezbadanych celów wynalazkami techniki nowoczesnej. Oto przykład. P. G. Leris, 56 lat, kucharz z zawodu uległ złamaniu obojczyka w wypadku samochodowym. Przeniesiono go do kliniki w Wersalu. Czula małżonka odwiedzała go codzień. Można wyobrazić sobie jej zdziwienie, gdy pewnego poranku zastała przy węzłowi chorego jakąś niewiastę we łzach... Była to druga żona p. Lerisa! Z jedną mieszkał w Wersalu, z drugą w Paryżu... I gdyby nie ta nieszczęsna katastrofa... Strzeżmy się samochodów!

Złosiwy bożek Amor stawia niekiedy artystów przed okrutnym dylematem... Reżyser wytwórni filmowej zaprzagnął zreformować rekrutowanie swego personelu. Każda rola miała być grana odąd przez osoby będące życiowo w tej samej sytuacji. I kontrakt pod groźbą surowej kary domagał się rzeczywistych mężatek, rozwódek, babek, a od dziewcząt... nie wychodzenia zamąż. Oczywiście do wyświetlenia filmu. Ale Amor zakpił sobie z wymyślnego reżysera. Panna „nawna” ze sztuki zapalała do swego kuzyna tak nagłym afektem, że poślubiła go, nie

czekając na koniec pracy... I dramat ten skończyłby się procesem na temat czy klauzula „czystości” dziewiczej w kontrakcie jest czy nie jest niemoralną. Ale reżyser znalazł wyjście elegancją z kłopotu, polecając „nawnej” nową rolę małżonki morganatycznej.

Co roku odbywają się w Paryżu słynne bale Quat'zarts, urządzone przez artystów i modelki z wyłączeniem postronnej publiczności. Zabawa hulaszca trwa do rana, a stroje polegają na paru przydatkach w stylu greckim, rzymskim lub asyryjskim, resztę zastępuje trochę plam farby na skórze uczestników jako, że w każdej epoce ciało ludzkie miało mniej więcej ten sam styl. Pewna ładna rozwódka uprosiła znajomego malarza p. K., aby koniecznie ją zaprowadził na ten bal. Dla niepoznaki „ustroiła się”, jak inne modelki. W wirze tanecznym p. K. zapomniał o swej partnerce. Przypomniał sobie o niej dopiero nazajutrz po wyczadzeniu z oparów winnych i pośpieszył z niepokojem do apartamentów damy. Zastał przy jej boku w czulej postawie jednego ze swych kolegów, który oznajmił mu z punktu o bliskim swem małżeństwie z amatorką modelką. Ten przynajmniej będzie mógł powiedzieć, że nie kupił kota w worku!...

E. Woroniecki.

istotnie przed niedawnym czasem. Oto zauważono, że Demkowski wszedł do gmachu wspomnianego poselstwa, niosąc ze sobą grubą teczkę. Po niedługim czasie opuścił gmach, ale już w towarzystwie jakiegoś pana, który miał być rzekomo posłem obcego państwa i w którego rękach znajdowała się tasama teczka. Należało szybko działać. Organy Policji zdołały się w tym wypadku na maksimum energii, zmysłu orientacyjnego a zarazem i taktu. Dwaj wywiadowcy podeszli do Demkowskiego i oświadczyli mu, że jest aresztowany. Ten straciwszy panowanie nad sobą, wzięty ową teczkę w swe ręce, lecz w tej samej chwili odebrali mu ją wywiadowcy. Zawartość teckki okazała się sensacyjną. Znalaziono w niej materiał szpiegowski, wykazujący ponad wszelką wątpliwość winę Demkowskiego.

Obowiązujące przepisy pozwalają, by w wypadkach szpiegostwa, przeprowadzono względem osób, podlegających sądownictwu wojskowemu postępowanie w trybie doraźnym. Wedle tych przepisów sąd doraźny zbiera się w 24 godzin po otrzymaniu rozkazu, który wydaje właściwy dowódca prokuratorowi wojskowemu a ten natychmiast wdraża postępowanie, doręczając odnośny nakaz sądowi okręgowemu. Sąd wydaje bezwzględnie zarządzenia co do dostarczenia eskorty i oddziału egzekucyjnego, potrzebnych dla bezpieczeństwa sądu a w razie potrzeby dla wykonania kary śmierci. Na miejscu zjawia się też duszpasterz tak, by w razie skazania oskarżonego na karę śmierci, nie stało na przeszkodzie jej wykonaniu.

Tak się też stało i w tym wypadku. Opowiadają, że Demkowski przed sądem przyznał się w zupełności do winy i twierdził, że jest ideowym komunistą i na ślepo słuchał rozkazów swej bolszewickiej zwierzchności, która poleciła mu starać się o akta dotyczące spraw mobilizacyjnych. Ale i to jego twierdzenie jest nieprawdziwe a świadczy tylko o jego niskim charakterze, który pozwalał mu dla pieniędzy sprzedać wszystkie wartości etyczne. Oto koledzy jego z czasów rosyjskich opowiadają, że należał właśnie do „białej gwardji”, walczył z bolszewikami i niejednokrotnie skazywał na śmierć komisarzy bolszewickich.

Szkody na razie wielkiej najprawdopodobniej nie wyrządził. Po pierwsze dlatego, że na czas jeszcze ujawniono jego działalność a po drugie dlatego, że w oddziale IV, gdzie pracował, miał dostęp tylko do akt, mniejszego stosunkowo znaczenia.

Ten proces, który odsłonił całą ohydę myślenia tego człowieka, przybranego w mundur oficera polskiego, odsłonił zarazem tragedję, jaką przeżywała nieszczęśliwa kobieta, będąca jego żoną. Świadczy o tem jej list, nadesłany do Agencji „Iskra” z prośbą o opublikowanie go w prasie a który brzmi następująco:

„Podaję do powszechnej wiadomości, że ja Walentyna Demkowska odseparowuję się zupełnie i na zawsze od męża mego majora dypl. Piotra Demkowskiego wraz z dwoma niepełnoletnimi córkami Arjadną i Zofją z uwagi na głębokie różnice przekonań etycznych moich i mego b. męża oraz z powodu ciężkiego i hańbiącego zarzutu, jaki zawiśł nad jego osobą, o czem dowiedziałam się dopiero obecnie. W razie udowodnienia mężowi mojemu winy, wyrzekam się go i wdrożę starania o przywrócenie mi nazwiska panińskiego”.

Wyrok, który zapadł i który wykonano uwolnił tę kobietę od mężarstwa i przebywania w towarzystwie człowieka, którego ctyka przejmowała ją wstrętem, Państwo uwolnił od niebezpiecznego szkodnika i stał się zarazem groźnym memento dla tych innych, którzyby kiedyś w przyszłości zechcieli wstąpić na taką samą drogę zbrodni.

Sen.

Fryderyk Gundolf.

W dniu 12 lipca br. zmarł na klinice Heidelberskiego uniwersytetu jeden z najwybitniejszych niemieckich historyków literatury, znany również i zagranicą, profesor Fryderyk Gundolf, w 51-ym roku życia.

Syn cenionego matematyka, prof. Dra Zygmunta Gundelfingera, urodził się w r. 1880 w Darmstadiu. W Monachjum, Heidelbergu i Berlinie studiował u najznakomitszych profesorów: Eryka Schmidta, Roedigera i Roethego. Na podstawie dysertacji „Cezar w literaturze niemieckiej“ uzyskał stopień doktora, poczem w roku 1911 habilituje się w Heidelbergu, gdzie następnie zostaje nadzwyczajnym, a w roku 1920 zwyczajnym profesorem historii niemieckiej literatury w miejsce swego dawnego profesora Eryka Schmidta.

Gundolf łączył w swej niezwyklej indywidualności uczonego, poetę i mówcę. W młodości swej należał do „Kola Stefana George“, któremu też w późniejszych latach poświęcił kilka prac (w roku 1913 wydaje książkę „Stefan George na tle naszej epoki“ zaś w roku 1920 „George“). Swą własną twórczość poetycką ujął w trzy wielkie tomy: „Fortunat“, „DIALOGI“ i „Poezje“ które to ostatnie ukazały się dopiero w ubiegłym roku.

W jego pracy naukowej przyświecały mu stale cztery gwiazdy: Cezar, Szekspir, Goethe i George. George'mu poświęcił dwie wyżej wspomniane prace. Do Cezara wracał jeszcze nieraz w swem życiu, głównie jednak zamiłowanie swe kierował ku złotemu okresowi niemieckiej klasycznej i romantycznej literatury. Goethemu poświęcone są jego dzieła „Romowy z Goethem“ i „Listy romantyków“, największą jednak sławę zjednywa mu olbrzymie i najbardziej znane dzieło „Goethe“, które od chwili swego ukazania się (1916) doczekało się w samym tylko języku niemieckim szesnastu wydań. Jest to bezsprzecznie największe, najgłębsze, najdoskonalsze dzieło o wielkim pociu i myślicielu niemieckim. Poza tem cały szereg broszurek i wykładów uniwersyteckich poświęcił innym pisarzom niemieckim, jak Lessingowi, Huttenowi, Klopstockowi, Arndtowi, Arnimowi, Opitzowi i wielu innym.

Wcześniej też budzi w nim zainteresowanie Szekspir. Daje temu przedewszystkiem wyraz w swem dwutomowym dziele o znaczeniu i istocie dzieł Szekspira; pozatem zaś dokonuje znakomitej wprost rewizji przekładu na

język niemiecki wszystkich dzieł tego angielskiego pisarza.

Jego niezwykle twórczej pracowitości zawdzięcza literatura niemiecka całe mnóstwo rzeczy pierwszorzędne a czasem nawet epokowego znaczenia. Jako historyk literatury daleki był od suchego, sztywnego analizowania tekstów, lecz na każdym kroku swej działalności był artystą w całym tego słowa znaczeniu. Nie szedł utartymi drogami dotychczasowej szkoły, nie zastąpił w żadnym systemie ani żadnej metody, ale jego umysł, uczonemu i poety zarazem, tworzył dzieła wolne od więzów doktryny, nowe, żywe i życiodajne.

Z działalności Związku Teatrów i Chórów Ludowych.

W miesiąc po Walnym Zjeździe Teatrów i Chórów Województwa lwowskiego odbył się Ogólny Walny Zjazd Związku Teatrów i Chórów Ludowych przy licznych udziałach delegatów. Zjazd otworzył wiceprezes głównego zarządu, radca Bartosiński, witając przedstawicieli władz i stowarzyszeń oświatowych, poczem zwrócił się z serdecznymi słowami do delegatów zaznaczając, że największym dorobkiem Związku jest radosna praca Teatrów nad sobą i otoczeniem, oraz pełen ufności stosunek do zarządu głównego.

Imieniem Instytutu Teatrów Ludowych w Warszawie składał Zjazdowi życzenia p. Zawiejski, oddając Związkowi w darze egzemplarz „Pastorałki“ Leona Schyllera, wydanej staraniem Instytutu.

Po uchwaleniu regulaminu obrad i wyborów, sekretarz p. radca Piątek zdawał sprawę z działalności Związku w latach 1924—1930, zaznaczając, że natrafiła ona na spore przeciwności, których przewyciężenie w obecnych, trudnych wogóle warunkach, pochłonęło niemal siły zarządu.

Mimoto urządzono 56 kursów dramatycznych, szatnia potroiła swoje zapasy kostjumów, ruch w niej i w wypożyczalni sztuk teatralnych i nut wzmógł się wielokrotnie. Pozatem urządził Związek przedstawienia szopki krakowskiej (ogółem 133 widowisk) po zapadłych wsiach, szpitalach i więzieniach, w r. 1926 czcił uroczystie pamięć Fredry, urządził przedstawienia propagandowe i organizował przedstawienia popularne w tea-

Zdumiewającą była jego wszechstronna wiedza. Czytał niewiarygodnie wiele. Prawie że nie było książki, mającej jakiegokolwiek znaczenie dla historii kultury i sztuki niemieckiej, którejby nie przeczytał, ba, którejby nie starał się zdobyć dla swego księgozbioru i to możliwie w pierwszym wydaniu i w oryginalnej oprawie. Był zapalonym bibliofilem, przyczem towarzyszyło mu niezwykle szczęście w zdobywaniu „białych kruków“. „Książki widocznie lubią mnie, skoro się tak do mnie garną“ — zwykł był w tych wypadkach mawiać.

Zmarł w dniu, w którym jego ideał i wzór, Stefan George, obchodził urodziny. L.

mowcy byli tego samego zdania.

Walny Zjazd uchwalił wniosek prof. Kucharskiego, odrzucający wszystkie wnioski organizacyjne p. Cierniaka, artystyczne zaś poddając rozpatrzeniu zarządu głównego.

Obrady popołudniowe rozpoczęły się referatem p. Sobieniowskiego z Krakowa, długoletniego kierownika Teatru w Mirczy (Hrubieszowskie) o pracy w Teatrach Ludowych. Następnie przeprowadzono zmianę niektórych punktów statutu i mianowano członkami honorowymi Związku: prof. Wilhelma Bruchnalskiego i p. Irenę Mrozowicką. Zjazd zamknięto wyborem zarządu głównego.

Zdaleka i zbliska.

Telegraficzne wiadomości ze świata.

MADRYT. Akcja sabotażowa. W Seville aresztowano 32 strajkujących funkcjonariuszy poczty za akcję sabotażową. Z tego samego powodu aresztowano w Burgos 8 strajkujących. W Kartagenie robotnicy, niezadowoleni z rozstrzygnięcia sprawy bezrobocia, udali się przed gmach ratusza. Po oświadczeniu burmistrza, że załatwienie sprawy bezrobocia nie jest zależne od niego, delegacja robotników zdemolowała biuro burmistrza, a tłum wtargnął do wnętrza ratusza.

CHICAGO. Upały. Od trzech dni panują tu szalone upały. Dotychczas zgórą 20 osób zmarło wskutek porażenia słonecznego. W stanach Minnesota i Nord-Dakota zanotowano z tego samego powodu 13 zgonów, w Wisconsin 16. W okolicy Windsoru w stanie Ontario zmarły z powodu porażenia słonecznego 4 osoby.

Polskie Muzeum Przemysłu.

Na wzór muzeów technicznych Londynu (Science Museum), Paryża (Conservatoire des Arts et Métiers), Monachjum (Deutsches Museum) i Wiednia (Technisches Museum), powstaje w Warszawie „Polskie Muzeum Przemysłu“, oparte na zbiorach Ministerstwa spraw wojskowych i ekspozycjach P. W. K.

Muzeum to posiada już 1500 eksponatów, m. in. model portu w Gdyni, jako część działu komunikacyjnego, duży model nowoczesnej cukrowni, ofiarowany przez Instytut Cukrowniczy, dział chemiczny i t. d.

Początki Muzeum sięgają r. 1924, kiedy dostawcy wojskowi ofiarowali departamentowi przemysłu wojennego szereg wzorów i próbek, ilustrujących zakres ich produkcji; liczba tych wzorów i próbek wzrosła z czasem do 1000. Do tego dołączono kilkadziesiąt eksponatów z Powszechnej Wystawy Krajowej, a całość podzielono na działy: górniczo-hutniczy, metalowo-przetwórczy, chemiczny, cukrowniczy, elektrotechniczny, lotniczy, szklany i włókienniczy.

Z inicjatywy zarządu Muzeum powołano obecnie do życia „Koło przyjaciół“, które ma pomagać w jego rozbudowie. Chodzi o pozyskanie współpracy ze strony organizacji przemysłowych i naukowo-badawczych.

100 funtów za zgrabny palec kobiecy.

W kilku pismach londyńskich ukazały się ogłoszenia treści następującej: „Zapłacę 100 funtów za pięknie uformowany palec kobiecy, należący do osoby w wieku nie wyżej 45 lat“. Ogłoszenia podobne są dość częste w Ameryce, gdzie za cenę od 50 do 1000 dolarów poszukuje się palca, ucha, tyłu a tyłu centymetrów kwadratowych skóry. Nabywcami są ludzie bogaci, którzy mogą pokryć koszty podobnej operacji transplantacji.

Człowiek i technika.

Pod takim tytułem ukazało się niedawno nakładem znanej monachijskiej firmy wydawniczej C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung nowe dzieło Oswalda Spenglera, którego wielka dwutomowa praca pt. „Untergang des Abendlandes“, ogłoszona lat temu jednaście, wywołała olbrzymie zainteresowanie na obu półkulach, stając się źródłem pesymistycznego prądu w poglądach na wartość i przyszłość naszej dzisiejszej kultury.

Oto w kilku zdaniach treść nowego dzieła Spenglera:

Mechanizacja świata weszła od pewnego czasu w bardzo niebezpieczne stadium. Oblicze globu ziemskiego z jego fauną, florą i człowiekiem uległo w latach ostatnich radykalnej zmianie. Jeszcze kilka dziesiątków lat podobnego „postępu“, a znikną kompletnie lasy, bo się je przerobi na papier gazetowy, wymrą liczne gatunki zwierząt a nawet niektóre rasy ludzkie (czerwonoskórzy Indianie, tubylcy australijscy i in.) znikną doszczętnie z powierzchni ziemi. Rzecz jasna, że po wytopieniu lasów i klimacie ulegnie gruntownej zmianie, a rolnictwo będzie musiało się oprzeć na zupełnie innych zasadach.

Obecnie całe życie organiczne jest coraz bardziej ujmowane w karby organizacji a sztuczny świat, stworzony przez technikę, wypiera coraz bardziej świat naturalny, albo tak go nie miłosiernie kazi i zatruwa, że przestaje być radością dla oczu i duszy ludzkiej. Cywilizacja nasza, z której tak jesteśmy dumni, jest dziś jedną wielką maszyną, dążącą do tego, by wszystko naokół zamienić w maszynę.

Na szczęście, w licznych dziedzinach zaczyna maszyna mijać się z celem, dla którego została wynaleziona i stawia pod znakiem zapytania wygodę i korzyści, rzekomo z niej płynące. Objawy rozkładu i mijania się z celem są widoczne niemal wszędzie. Ot chociażby ta bezsensownie rosnąca z dnia na dzień liczba samochodów w wielkich miastach. POCO ich takie potworne mnóstwo w Nowym Jorku i Chicago, Londynie i Paryżu? W iluż to wypadkach daleko lepiej i praktyczniej jest pójść pieszo (jeśli chodzi o pośpiech) niż wziąć auto, robiące w zasadzie 100 kilometrów na godzinę.

W niektórych krajach, posiadających wysoko rozwinięty przemysł, można dziś zauważyć coś w rodzaju przesytu maszynowego, coś jakby

zmęczenie postępiami techniki. Objawy te Spengler nazywa „pacyfizmem technicznym“, pacyfizmem, który wszędzie, gdzie to jest tylko możliwe, przeciwstawia się wojnie toczonej z przyrodą. Ludzie zaczynają tęsknić do prostego, spokojnego życia, nienawidzą wielkich miast, oddają się sportom, albo wręcz uciekają na bezludne lub małowymieszkałe wyspy, gdzie, zdala od komfortu i całego dzisiejszego piekła wielkomiejskiego, mogą wieść życie bardziej zgodne z naturą.

Spengler jest przekonany, że dążenie do wywołania się z pod panowania maszyny i rozbrat z „technicznym myśleniem“ stanie się hasłem ludzkości już w najbliższych czasach. Pozornie wygląda to na paradoks, bo wszak rasy kolorowe coraz bardziej przyswajają sobie zdobycze techniki rasy białej i na niejednym polu dokonywują ulepszeń; zapominamy jednak o tem, powiada Spengler, że to, co dla nas stało się celem w sobie, jest naprzykład dla Azjatów tylko środkiem w walce z białymi. Biała rasa, o ile ma uniknąć zagłady, musi zerwać z dzisiejszą cywilizacją. Musi zerwać przedewszystkiem z techniką i „technicznym myśleniem“ i wejść na drogę czystego, spekulatywnego myślenia (— m —)

Co usłyszymy przez radio?

(Audycje własne Rozgłośni Lwowskiej oznaczone drukiem półtłustym).

PIERWSZA OPERETKA ROZGŁOŚNI LWOWSKIEJ POLSKIEGO RADJA.

W poniedziałek, dnia 20 bm., o godz. 20.30 Rozgłośnia Lwowska Polskiego Radja nada poraz pierwszy własnymi silami operetkę. Wykonana zostanie mianowicie jednoaktowa operetka Offenbacha p. t. „Jagusia płacze — śmieje się Jaś“, w radjofonizacji oraz modernizacji p. Wiktora Budzyńskiego. Kierownictwo muzyczne spoczywa w rękach p. Sereckiego, poszczególne role zaś odtwarzają pp. Sądzińska, Ostrowski, Tępa i Budzyński. Akcja tej zmodernizowanej operetki przeniesiona została na grunt podlwojski i odbywa się w Glinicy Nawarji.

Po operetce, która trwać będzie około godziny, nastąpi koncert utworów jazz-bandowych na 2 fortepiany, w wykonaniu pp. Sereckiego i Budzyńskiego. Refreny odśpiewa p. Krystyna Przyńska.

Tak operetka, jak i koncert fortepjanowy, transmitowane będą przez wszystkie rozgłośnie Polskiego Radja.

Wtorek, 21 lipca.

LWÓW (381). Godz. 11.58: Retransmisja sygnału czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie, hejnału z Wieży Mariackiej w Krakowie. Odczytanie programu na dzień bieżący. — 12.10: Koncert z płyt gramofonowych. (Płyty z firmy Kaim i Syn we Lwowie, ul. Kopernika 11.) — 13.10: Transm. z Warszawy. Urz. komunikat Państw. Instyt. Meteor. — 13.20—14.50: Przerwa. — 14.50: Transm. z Warszawy. Komunikat gospodarczy. — 15.10: Muzyka z płyt gramofonowych. — 15.25: „O żmudnej pracy bibliografa“, wygł. dr. K. Tyszkowski. Transmisja na wszystkie stacje P. R. — 15.45: Transm. z Warszawy. „Chwilka lotnicza“ (O latających świetlikach ludzkich) — wygł. p. Cithurus. — 16.00: Muzyka z płyt gramofonowych. — 16.15: Audycja dla najmłodszych, w opr. p. Arzta-Jampolskiej. — 16.35: Muzyka z płyt gramofonowych. — 16.45: Transm. z Warszawy. Komunikat Centr. Biura Hydrograf. dla żegluga i rybaków. — 16.50: Transm. z Warszawy. „Wspomnienia lekarza króla Sobieskiego“, wygł. p. M. Smolarski. — 17.10: Muzyka z płyt gramofonowych. — 17.20: „Poezja gromu“, wygł. p. Jerzy Kirchner. — 17.35: Transm. z Warszawy. „Istota piorunów, ich kaprysy i skutki“ wygł. Z. Kacprowski. — 18.00: Trans. z Warszawy. Koncert popołudniowy w wyk. orkiestry pod dyr. Adama Furmańskiego, Zofja Temnicka (sopr.) i Ludwik Urstein (akomp.). — 19.00: Rozmaitości. — 19.20. „Kobieta a sport“ wygł. p. Maria Uminowiczówna. — 19.30: Muzyka z płyt gramofonowych. 19.55: Trans. z Warszawy. Urz. komunikat Państw. Instyt. Meteor. — 20.00: Trans. z Warszawy. Prasowy Dziennik Radjowy. — 20.10: Trans. z Warszawy. Komunikat sportowy I-szy. — 20.15: Trans. z Warszawy. Koncert popularny z Doliny Szwajcarskiej w wyk. orkiestry Filharmonji Warsz. pod dyr. Kazim. Wilkomirskiego, Bolesław Ginzburg (wioloncz.). — 22.00: Trans. z Warszawy. dr. Stefan Esmansowski wygł. feljeton p. t. „Pochwała Bałtyku“. — 22.15: Trans. z Warszawy. Dodatek do Prasowego Dziennika

Radjowego. — 22.20: Trans. z Warszawy. Komunikaty. — 22.25: Odczytanie programu na dzień następny. — 22.30 do 24.00: Trans. z Warszawy. Muzyka lekka i taneczna.

Co to jest „koń“?

Codziennie słyszy się o tem, że ten czy ów samochód posiada siłę tyłu a tyłu koni a mimoto napewno jeden na stu czytelników wie, co to jest „siła jednego konia“. Otóż jest to siła, która w ciągu sekundy zdolna jest podnieść 75 kg. na wysokość jednego metra.

Notowania giełdowe.

Table with columns: GIEŁDA WIENSKA, Wiedeń, 18 lipca 1931. Rows include Renta majowa, Renta lutowa, Dunaj S. Adria, Bankverein, Poldi Hütten, Länderbank, Rima, Skoda, Hipoteczny, Kolej półn., Cement, Zieleniowski, Apollo, Silesia, Alpiny, Berg u. Hüt., Kompas, Unionbank, Bodenkredit, Kreditanstalt, Austr. kol. p., Golezów, Browary, Prager Eisen, Siersza, Nafta.

Table with columns: Fanto, Karpaty, Galicja, Rakszawa, Bank Małop., Schodnica.

A K C J E.

Table with columns: Berlin, Budapeszt, Bukareszt, Kopenhaga, Londyn, Medjolan, N. Jork, Paryż, Praga, Warszawa, Zrych, Czerniowiec.

Ostatnie wiadomości giełdowe.

GIEŁDA WARSZAWSKA. Warszawa 20 lipca 1931

Table with columns: pożyczka inwestycyjna, pożyczka dolarowa, pożyczka konwersyjna, pożyczka budowlana, pożyczka kolejowa, pożyczka dolarowa, pożyczka stabilizacyjna, listy zastawne Banku Gosp. Kraj., listy zastawne Banku Rolnego, obligacje Banku Gosp. Kraj., pożyczka kolejowa stabilizac., Dolary St. Zj., Bukareszt, Belgja, Holandja, Londyn, Nowy Jork, Paryż, Szwajcaria, Włochy.

Table with columns: GIEŁDA WARSZAWSKA. Warszawa, 20 lipca 1931. Rows include Bank Dysk., Bank Handl., Bank Kredyt., B. Zw. Sp. Zar., Puls, Bank Polski, Dąbrowa, Siła i światło, Spiess, Cukier, Norblin, Cegielski, Lilpop Rau, Bank Zach., Firlej, Węgiel, Modrzejów, Ostrowiec B., Sole potas., Starachowice, Częsteice, Syndykat roln., Zieleniewski, Zawiercie, Haberbusch, Borkowski, Klucze, Siersza, Rudzki, Spirytus, Wysoka, Bank Mołop.

HEMOROIDY ULECZALNE!

Czopki hemoroidalne z „KOGUTKIEM“ Regstr. Min. Zdrow P. Nr. 354 usuwają ból, swędzenie, krwawienia i zmniejszają żyłaki. Sprzedają apteki.

FABRYKA CHEM.-FARM. A. GĄSECKI I SYNOWIE W WARSZAWIE

ZGUBIONE DOKUMENTY.

UNIEWAŻNIAM świadectwo egzaminu dojrzałości z Pryw. Sem. Naucz. z. B. Rychnowskiej we Lwowie w r. 1914 na nazwisko Marja Winiarzówna. 5786

UNIEWAŻNIA się zgubiony dowód rejestracyjny auta „Ford“ LW. 8273. 5866

BILANS SUROWY

Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie na dzień 30 czerwca 1931.

Large table with columns: STAN CZYNNY, Zł., STAN BIERNY, Zł. Rows include Kasa i sumy do dyspozycji, Waluty zagraniczne, Papiery wartościowe własne, Udziały i akcje w przedsięb. konsorc., Banki krajowe, Banki zagraniczne, Rachunki bieżące, Pożyczki terminowe, Ruchomości, Nieruchomości, Koszty handlowe i administr. nieruch., Rachunki Oddziałów, Długoterminowe pożyczki hipoteczne, Aktywa oddziału kredytu długotermin. i różne aktywa, Dłużnicy z tytułu kredytów reambulacyjnych, Suma bilansowa, Gwarancje zł., Inkasa.

RUFUS KING.

Na zgubionym kursie.

Przekład autoryzowany z angielskiego.

W tej chwili w mroczny spokój kajuty wdarło się trzykrotne uderzenie dzwonka i kapitan Sohme otrząsnął się ostatecznie z oszołomienia, spowodowanego drzemką. Popatrzył ze zdumieniem na Valcoura, poszedł do szafki po wódkę i napełniwszy dwie szklaneczki, podał mu jedną, a drugą zatrzymał dla siebie. — Co było w tym liście? — zapytał. — Powtórzę panu — odpowiedział Valcour. — Dziwne słowa: „Śmierć często nawiedza w młodości, chociaż nawet oiało nie umiera. Wiem, gdzie jesteś i przyjdę do ciebie, bo...“ Tu się urywa. Kapitan Sohme zaczerwił się jak piwonja. — Ależ to dziecinne bzdury, poruczniku — rzekł. — Przeciwnie. To bardzo poważna sprawa. Koperta była zaadresowana, ale dom adresatki był zamknięty z powodu jej wyjazdu i wytopiliśmy ją

dopiero po pięciu dniach szukania. Bajecznie bogata kobieta i nieuleczalnie romansowa. Życie jej jest jednym ciągiem ekstrawagancji, przeważnie erotycznych. Dowiedzieliśmy się, że wyjechała na Bermudy i — no, krótko mówiąc, musiałem wsiąść na pański statek. — Więc ona tu jest? — Tak, kapitanie. Koperta była zaadresowana do pani Wiktorowej Barton, to znaczy obecnej pani Poole, bo tak się nazywała z poprzedniego małżeństwa. Kapitan Sohme porwał się instynktownie do broni za honor damy. Taki rycerski odruch zdarzył mu się w ciągu całej służby na linii handlowo-transportowej tylko raz. — Na Boga, człowieku, czy ta kobieta może mieć coś wspólnego ze zbrodnią? — Czy ja to powiedziałem? Ja tylko przypuszczam, że zbrodniarz znaj-

duje się w pobliżu niej, to znaczy na tym statku. — Czy pan ma dowody, że ten człowiek pojechał na Bermudy i wsiadł na mój okręt? Valcour uśmiechnął się dziwnie. — Żadnych. — I pan chce, żebym wywołał panię między pasażerami? Na Boga, poruczniku... — Pan mnie nie rozumie. Ostrzegam pana prosto, że według przypuszczenia naszej Głównej Komendy morderca, którego poszukujemy, znajduje się na pokładzie tego statku. Wywołań paniki byłoby przeciwne celowi. Właśnie zależy mi na tem, żeby pasażerowie niczego się nie dowiedzieli. To, co mówię panu, mówię ściśle w zaufaniu... — Przepraszam pana, poruczniku, ale jestem skłonny do irytacji i mam wrażenie, że pan szuka wiatru w polu. Niech pan się zastanowi. Z wyjątkiem pana i państwa Poole, wszyscy moi pasażerowie zamówili kajuty na dwa tygodnie przed wyjściem z portu, podczas gdy to morderstwo miało miejsce tydzień temu. A dalej, nie przyjeźliśmy do załogi podczas postoju w Hamiltonie ani jednego nowego człowieka. — Kapitan Sohme rozłożył

szereko wielkie ręce. — Chyba, że pański zbieg ukrył się w ładowni. — Kapitanie, w czasie swojej służby miałem do czynienia z wielu bardzo dziwnymi wypadkami, ale powiem szczerze, że takiego jeszcze nie miałem. Od pierwszej chwili nabrałem szczególnego przekonania, że motyw tej zbrodni muszą być niezwykle, jedyne w swoim rodzaju, prosto fantastyczne. Nie mogę tego panu jaśniej wytłumaczyć, bo jeszcze sam dobrze nie wiem, co myśleć. Co się tyczy pańskiego zarzutu, że z wyjątkiem mnie i państwa Poole, wszyscy pasażerowie zamówili kajuty już przed dwoma tygodniami, to powiem, że mój zbieg mógł odkupić od kogoś zamówioną kajutę. To często się zdarza. — Rzeczywiście. To byłoby proste. — Bardzo proste, zwłaszcza, że na Bermudy albo do Kanady można jechać bez paszportu. Wystarczy zwykła legitymacja. — Trudna sprawa — rzekł kapitan. — Trudna i dlatego musimy być ostrożni. — Czy nie można nic zrobić? — Nic. — Valcour uśmiechnął się lekko i dodał: — Mogę tylko wręczyć list pani Poole. (C. d. n.)

CENA OGŁOSZEŃ: Za 1 wiersz milimetrowy 1-szpaltowy kolumny 8-linowej w ogłoszeniach zwykłych za tekstem) 15 gr. — za 1 wiersz milimetrowy 1-szpaltowy kolumny 4-linowej w nadesłanem nekrologii) 40 gr. — w kronice, repertuarze, na stronach tekstowych, w dziale gospodarczym, paski na stronicach tekstowych 60 gr. — po kronice 50 gr. na 1-szej (pod nagłówkiem) 80 gr. — drobne ogłoszenia za słowo 10 gr. — drobne ogłoszenia kupno i sprzedaż za słowo 15 gr. — Cała strona: ogłoszeniowa 400 zł. — tekstowa 600 zł. — pierwsza (pod nagłówkiem) 800 zł. — Ogłoszenia tabelaryczne cyfrowe 50%, — zamiejscowe 30% droższe.